



'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Programme 1st Semester Examination, 2023

LCC1-P1-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Decline any **six** of the following:

1×6 = 6

- (क) फल in द्वितीया-बहुवचन ।
- (ख) नदी in षष्ठी-एकवचन ।
- (ग) अस्मद् in चतुर्थी-एकवचन ।
- (घ) चतुर् in स्त्री-पञ्चमी ।
- (ङ) गुणिन् in षष्ठी-एकवचन ।
- (च) मधु in प्रथमा-द्विवचन ।
- (छ) वारि in द्वितीया-द्विवचन ।
- (ज) साधु in प्रथमा-बहुवचन ।
- (झ) नर in तृतीया-एकवचन ।

2. Conjugate any **six** of the following:

1×6 = 6

- (क) अस् in लोट्-प्रथमपुरुष-एकवचन ।
- (ख) श्रु in लङ्-मध्यमपुरुष-द्विवचन ।
- (ग) स्था in लोट्-मध्यमपुरुष-बहुवचन ।
- (घ) पच् in लिट्-प्रथमपुरुष-एकवचन ।
- (ङ) पा in लोट्-प्रथमपुरुष-एकवचन ।
- (च) शी in लङ्-उत्तमपुरुष-एकवचन ।
- (छ) दृश् in लृट्-प्रथमपुरुष-बहुवचन ।
- (ज) सेव् in लट्-प्रथमपुरुष-द्विवचन ।
- (झ) गम् in लिट् प्रथमपुरुष-एकवचन ।

UNIT-II

3. Accounting for the case-ending of any **six** of the following underlined words:

2×6 = 12

- (क) नरः सिंहात् बिभेति ।
- (ख) रोगी शय्याम् अधिशेते ।
- (ग) छात्रः मासेन वेदमपठत् ।
- (घ) बालकः वृक्षात् क्रीडां पश्यति ।
- (ङ) चौरे गते कः पन्थाः ?

- (च) हरये रोचते भक्तिः ।
 (छ) पित्रा सह पुत्रः गच्छति ।
 (ज) शस्यात् छागं वारयति ।
 (झ) शिवाय नमः ।

4. Expound and name the Samāsa in any **three** of the following: 2×3 = 6
 (क) अहिनकुलम्
 (ख) केशाकेशि
 (ग) प्रतिदिनम्
 (घ) नीलोत्पलम्
 (ङ) कुम्भकारः
5. Change the voice in any **three** of the following sentences: 2×3 = 6
 (क) शिशुः जल्पं शृणोति । (कर्मवाच्ये)
 (ख) अहम् अरण्यं गतवान् । (कर्मवाच्ये)
 (ग) ब्राह्मणेन छागः ग्रामं नीयते । (कर्तृवाच्ये)
 (घ) शिष्यैः वेदाः पठनीयाः । (कर्तृवाच्ये)
 (ङ) बालिका गायति । (भाववाच्ये)

UNIT-III

6. Give the resulting forms any **four** of the following: 3×4 = 12
 (क) दृश् + तव्य, अस् + शतृ, कृ + क्तिन् ।
 (ख) दशरथ + इञ्, पठ् + अनीयर्, प्र-नम् + ल्यप् ।
 (ग) गम् + ल्युट्, क्री + अनीयर्, जि + तव्य ।
 (घ) दा + तुमुन्, कृ + ण्यत्, आ-हन् + ल्यप् ।
 (ङ) भिद् + क्त, सेव् + शानच्, गम् + क्तवतु ।
 (च) श्रु + यत्, भुज् + ण्यत्, हा + क्त्वाच् ।

UNIT-IV

7. Read the following passage carefully and answer the questions in simple Sanskrit: 12
 पर्वतशिखरे यो हिमानीसमूहः संहतो भवति तस्य कस्यचिदंशाः सूर्योत्तापेन द्रवीभूता जलधारारूपेण नीचैरवतरन्ति । इयमेव जलधारा समतलभूमिमुपलभ्य नद्युपनदीसमूहानां पुष्टिमुपपादयति । नदीसमूहा इमं सलिलराशिं समुपादाय समुद्रे विसर्जयन्ति । अतएव नदी-समुद्र-पर्वताकाशेषु सर्वत्रैव परस्परं तोयादानप्रदाने प्रचलतः । नद्याः समुद्रात् च वाष्पराशिरुद्गम्य क्रमेणोर्ध्वमाक्रामति, अत्यूर्ध्वमुत्थितश्च शैत्येन परस्परं संहत्य नीहाररूपेण पर्वतशिखरे संसज्जते । स एव पुनः सूर्यकिरणैर्द्रवीभूय स्रोतधारारूपेण नदीगर्भे लब्धाश्रयः सागरमभि प्रधावति ।
 (क) कथं जलधारा नद्यादीनां पोषणमावहति ?
 (ख) जलानामादानप्रदाने केषां कीदृक्-स्वरूपे ?
 (ग) क उत्थाय कुत्र संसज्जते ?
 (घ) सूर्यकरसंस्पर्शेन तस्य कः परिणामः ? किं वा आश्रयस्थलम् ?

—x—